

CREA

Centre for Research on Energy and Clean Air

Venäjän tuontienergiasta irtautuminen

Lauri Myllyvirta
johtava analyytikko
lokakuu 2025

CREA:n esittely

Olemme vuonna 2019 Suomessa perustettu itsenäinen tutkimusorganisaatio. Käytämme tieteellistä dataa ja tutkimusta ja tukeaksemme hallitusten, yritysten ja kansalaisjärjestöjen toimia puhtaan ilman ja puhtaan energian siirtymän edistämiseksi maailmanlaajuisesti.

Julkaisut

30 työntekijää Aasiassa, Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa

Energiaviennin merkitys Venäjälle

- EU:n energiantuonti Venäjältä oli 2022 asti maailman suurin kahdenvälinen fossiilisten polttoaineiden kauppavirta.
- Venäjän hyökkäyksen alkamisen jälkeen
  - Venäjä on ansainnut yli 950 miljardia euroa fossiilisten polttoaineiden viennistä,
  - josta n. 210 miljardia euroa EU:hun suuntautuneesta viennistä.
  - Keskimääräinen EU-kansalainen on käyttänyt 480 euroa Venäjältä tuotuihin fossiilisiin polttoaineisiin.
  - Energiaviennin voitot verotetaan käytännössä kokonaisuudessaan valtiolle: öljy- ja kaasuverot muodostavat noin 30 % Venäjän liittovaltion budjetista.

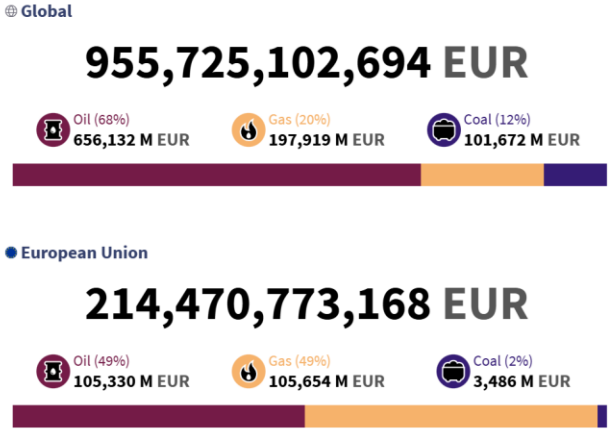

www.russiafossiltracker.com

Venäjän vientitulot putosivat n. 33 % 2022–24 ja ovat jatkaneet laskuaan tänä vuonna

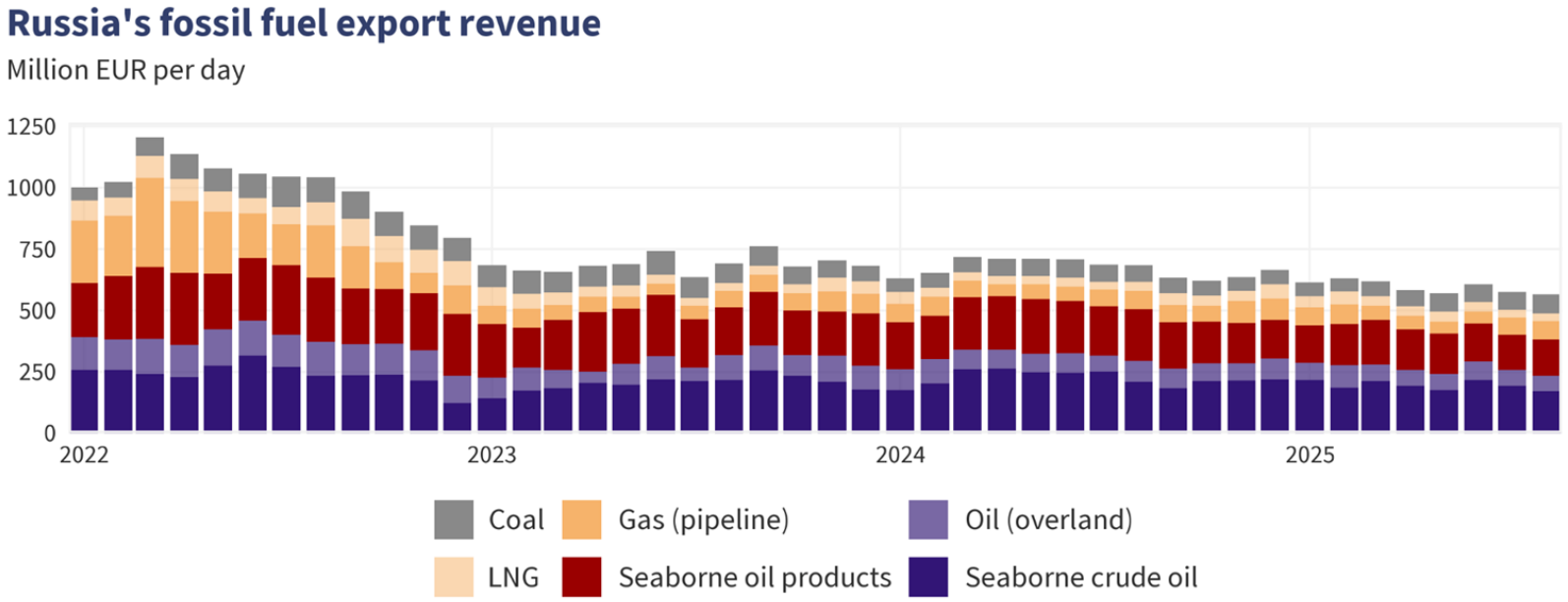

Source: CREA analysis based on Kpler, Marine Traffic, ENTSOG and customs data.

CREA

EU on edelleen suurin LNG:n ja putkia pitkin vietävän raakaöljyn ostaja

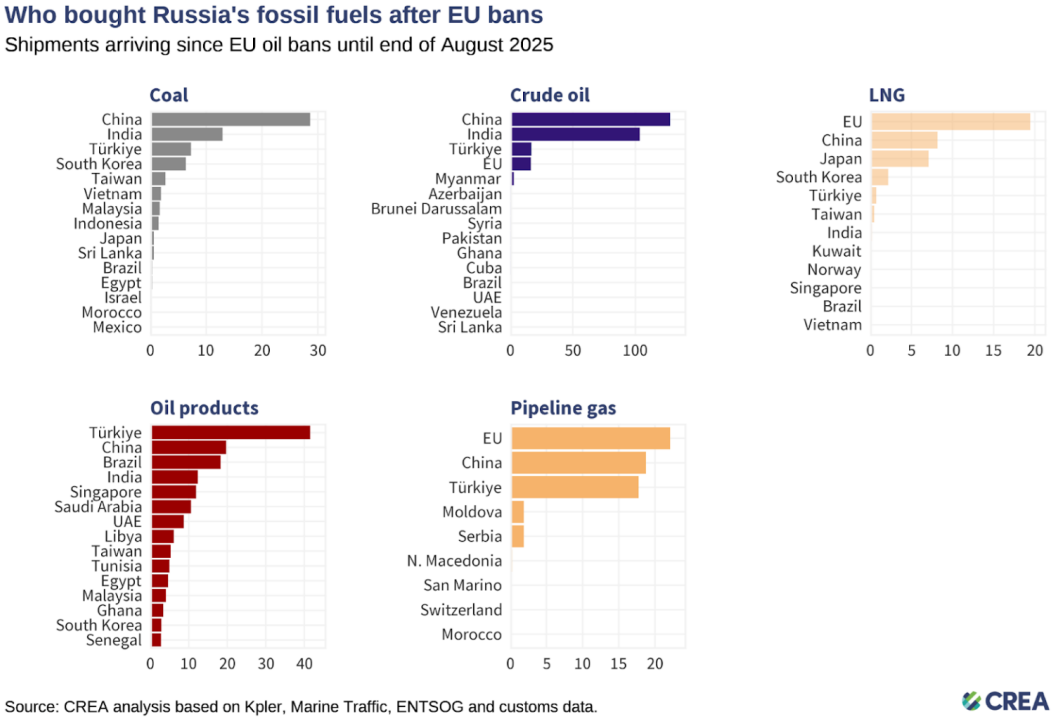

Who bought Russia's fossil fuels in August 2025

Top-5 regions in the EU | Billion EUR

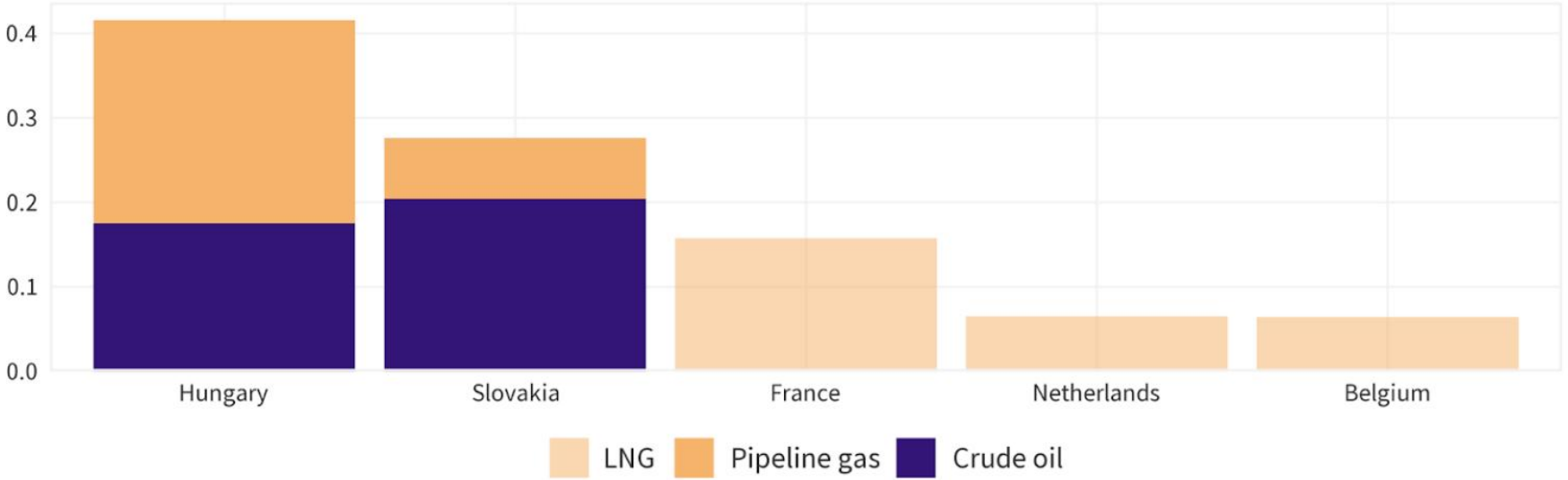

Source: CREA analysis based on Kpler, Marine Traffic, ENTSOG and customs data.

CREA

Yleiset suositukset

- Suomen kansalliselle turvallisuudelle ensisijaista on pakotteiden tehokkuuden maksimointi, jotta Venäjän kyky käydä sotaa Ukrainaa ja tulevaisuudessa muita Euroopan maita vastaan heikentyisi
- Hidas ja asteittainen lähestymistapa lisää riskiä siitä, että Venäjä keskeyttää energiatoimitukset ennen kuin olemme siihen valmiita, ja se myös heikentää pakotteiden vaikuttavuutta antamalla Venäjälle aikaa sopeutua.
- Tähän mennessä käyttöön otetuilla pakotteilla on ollut selkeä vaikutus, mutta niiden hidas ja asteittainen toimeenpano on vähentänyt tätä vaikutusta. Suomen tulisi johdonmukaisesti vaatia nopeampia aikatauluja sen sijaan, että puolletaan varovaisempaa ja hitaampaa etenemistä.

Polttoaineiden tuonti Venäjältä

- Erityisesti LNG:n osalta on olennaista, ettei Venäjälle anneta aikaa oman laivastonsa, sopimustensa ja logistiikkansa rakentamiseen Euroopan kysynnän korvaamiseksi.
  - Uudet LNG-sopimukset tulee kieltää välittömästi ilman siirtymäaikaa, ja tuonti olemassa olevien sopimusten alla tulee rajoittaa nykyisen tason alle.
  - Tuonti tulee kieltää kokonaan nopeammin kuin 2027 loppuun.
- Tekniset mahdollisuudet raakaöljyn korvaamiseen Unkarissa ja Slovakiassa ovat olemassa mutta maat eivät toteuta tarvittavia toimia. Komission tulee tehdä oma selvitys ratkaisuista ja edellyttää toimia sen pohjalta seurausten uhalla.
- Ydinpolttoaineen tuonnin lopettamiselle tarvitaan aikataulu.

Öljypakotteiden toimenpanoa ja valvontaa tehostettava

Discount of Urals oil prices to Brent over time

Discount of oil (USD/bbl) with 7 day rolling average

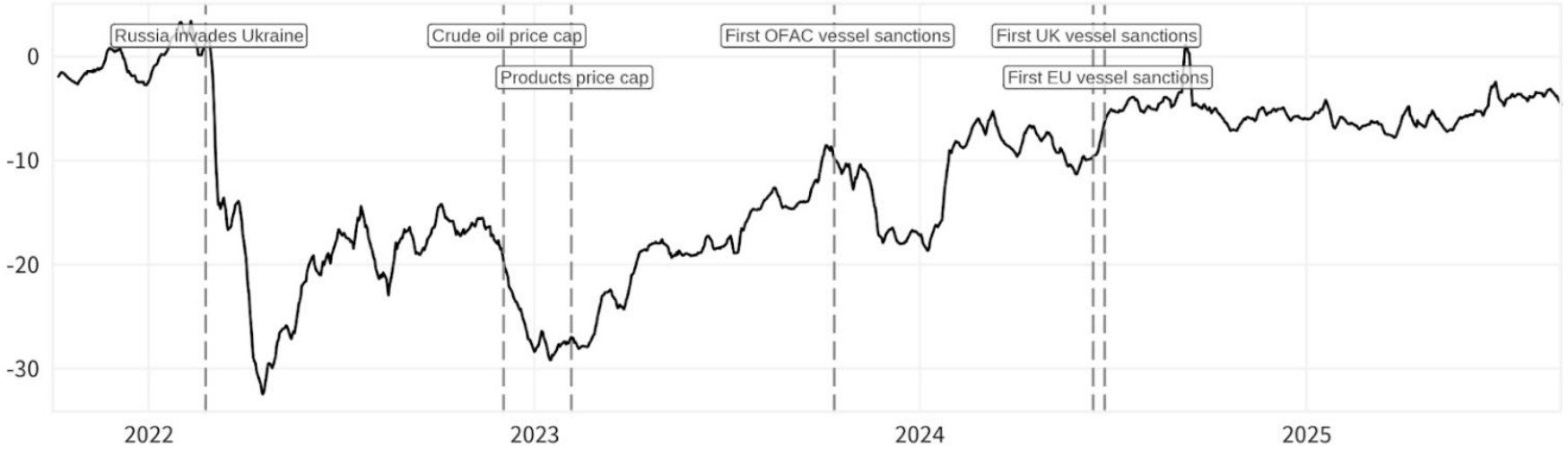

Source: tradingeconomics.com | Negative price is a discount to Brent
Dashed data is missing and estimated based on the last known value

CREA

Eurooppalaiset tankkerit dominoivat edelleen jalosteiden kuljetusta ja ovat merkittäviä myös raakaöljyn kuljetuksessa

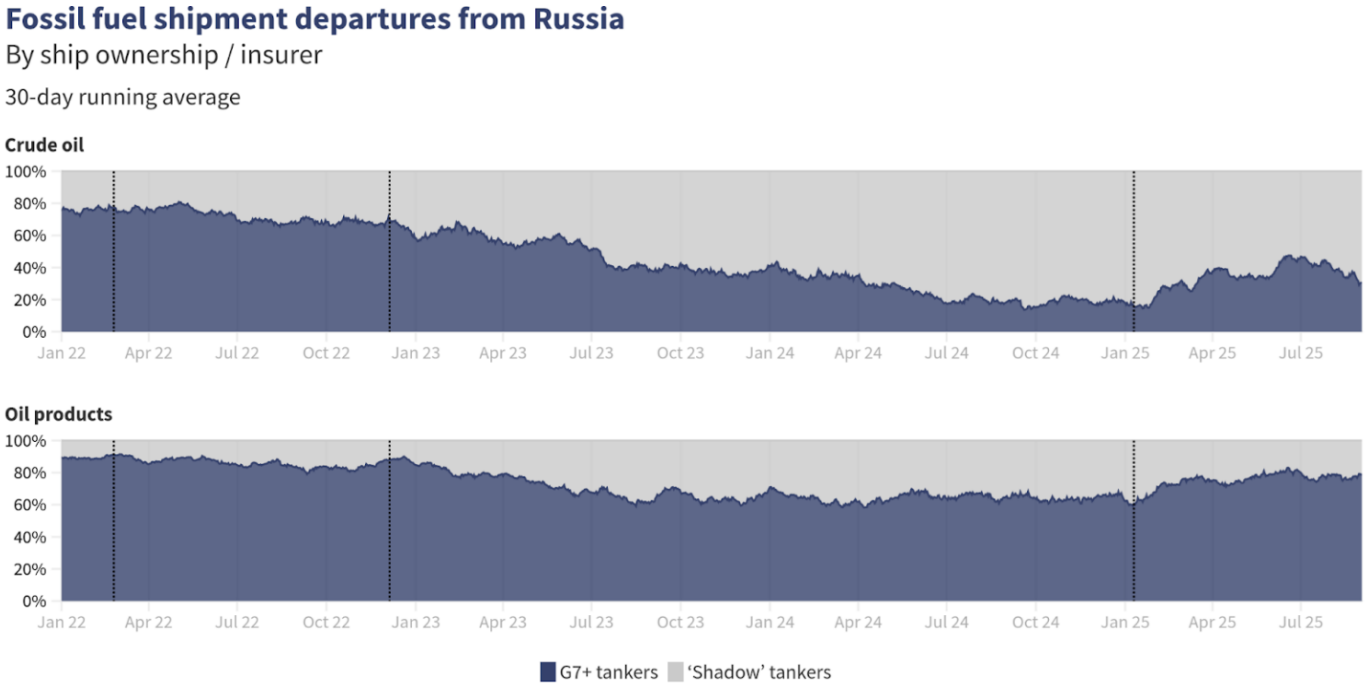

Source: CREA analysis. • Dotted lines represent the beginning of the war, EU's oil ban & the wider price cap and OFAC vessel sanctions on 'shadow' vessels, respectively.

CREA

Suositukset: varjotankkerit

- Kaikki tarkastuksista kieltäytyvät tai väärän lipun alla purjehtivat alukset ja niiden omistajat tulisi automaattisesti lisätä pakotelistoille, sen sijaan että vain pyydetään lippuvaltioiden lupaa tarkastuksiin.
- Öljyn hintakattojärjestelmää tulisi muuttaa siten, että vakuuttajat, alusrekisterit ja muut Tier 3 -toimijat velvoitetaan vakuutuksen myöntämisen ehtona hankkimaan tositteet öljystä maksetusta hinnasta, jotta hintakaton kiertäminen voidaan estää.
- IMO:n tulee vaatia vakuutusyhtiöiden tilinpäätöstietojen julkistamista, jotta voidaan todentaa onko niillä todellisuudessa edellytyksiä kattaa esim. öljyvahingon kustannuksia.
- EU:n ja Yhdysvaltojen tulisi koordinoida alusten sanktiolistojaan tiiviimmin.

Kiitos!